

**VIERING VAN DE
VIJFDE ZONDAG D.H.J.**

Vroeg, nog diep in de nacht,
stond hij op, ging naar buiten
en begaf zich naar een eenzame plaats
waar hij bleef bidden.
(Marcus 1)

VOORAF

Orgel

INTREDE.

A.: **Het leven voert ons;** (3c) *t.: Sytze de Vries
m.: Willem Vogel*

WELKOM.

*'In alle vroegte, 't was nog nacht,
stond hij op en ging naar buiten,
naar een stille plek om te bidden ...'
Gezegd over Jezus van Nazaret. Marcus 1*

*Min de stilte in uw wezen
zoek de stilte die bezielt.
Zij die alle stilte vrezen
hebben nooit hun hart gelezen
hebben nooit geknield . . .
schreef een dichter.
Adema van Scheltema 1877*

*'Ga naar een stille plek
waar je alleen bent
en tot rust kunt komen . . .
zei Jezus zijn volgelingen.' Marcus 6*

*Welkom u allen hier
omwille van elkaar, in Gods naam. +*

A.: **Het leven voert ons;** (1c)

SCHULD BEKENNEN.

V.: Even weg uit alle rumoer,
even rust na al het haasten;

even stil bij zoveel krakeel,
even mezelf geen geweld aandoen.

Even niet me laten gelden,
even niet er tegen aan;

even weg uit het vlakke,
even onder in het diepe.

Wie ben ik eigenlijk;
wie voor anderen ?

Hoe ben ik bedoeld;
wat heb ik er van gemaakt ?

A.: **SCHOOT IK TEKORT,
HET ZIJ ME VERGEVEN.**

BEZINNING.

A.: **Gij hart, gij bron van leven
ontferm U over ons. P. Verhoeven/Taizé
Gij adem, ziel in mensen
ontferm U over ons.**

Stilte
is de enige heilige taal
en bestaat vanaf den beginne.

A.: **Gij hart, gij bron van leven**
ontferm U over ons.
Gij adem, ziel in mensen
ontferm U over ons.

Stilte
is de taal die
het Mysterie spreekt.

A.: **Gij hart, gij bron van leven**
ontferm U over ons.
Gij adem, ziel in mensen
ontferm U over ons.

Stilte
is de zendtijd
van de Heilige Geest. G.Wallet

A.: **Gij hart, gij bron van leven**
ontferm U over ons.
Gij adem, ziel in mensen
ontferm U over ons.

GEBED.

Soms wanneer stilte me overkomt,
stokt de tijd en beleef ik
iets van eeuwigheid.

Soms wanneer ik m'n ogen uitkijk,
zie ik méér dan
op mijn netvlies komt.

Soms wanneer ik diep in mezelf keer,
denk ik U te ontmoeten, Onnoemlijke -
Grond van mijn grond
voor tijd en eeuwigheid.

AMEN.

Lied. Voorbij; (2c)
t.: Adema van Scheltema
m.: W. Vogel

EERSTE LEZING. Job 7, 1-10

Klacht van de man Job
die geen rust kent.

Een mens moet ploeteren en
als 'n loonwerker lange dagen maken.
Hij snakt naar wat schaduw en
zal blij zijn wanneer het uitbetalen is.

De laatste maanden verdoe ik mijn tijd
en 's nachts lig ik te tobben.
's Avonds wil ik dat het morgen is
en 's morgens dat het avond wordt.

Overdag ben ik gespannen
en voel ik me beroerd.
Ik zit onder de vuiligheid; mijn lijf van
onder tot boven gezwollen, gekloofd.

Sneller dan de spoel van de wever
schieten mijn dagen voorbij.
Het loopt af met me;
de draad is op.

God, nog een zuchtje
en ik kan het vergeten.
Ze zullen me zoeken maar niet vinden;
zelfs Jij bent me kwijt.

Zoals een wolk
aan de einder verdwijnt en
weg is voorgoed, zo keert
geen mens uit de afgrond terug.
Hij komt niet meer thuis,
wordt op zijn erf niet langer gezien.

Lied. Voorbij; (2c)

HET EVANGELIE.

Marcus 1,29-39

In die tijd ging Jezus vanuit de synagoge naar het huis van Simon en Andreas. Simon's schoonmoeder lag met koorts te bed; zij spraken hem over haar. Hij ging naar haar toe, pakte haar bij de hand en richtte haar op. Zij werd vrij van koorts en bediende hen. In de avond, na zonsondergang, bracht men allen die lijdend of bezeten waren bij hem. De stad stroomde voor de deur samen. Velen, die leden aan allerhande ziekten, genas hij en dreef tal van geesten uit. Die verbood hij te spreken, omdat ze wisten met wie ze van doen hadden.

Vroeg, nog diep in de nacht, stond hij op en ging naar buiten, naar een stille plek waar hij bleef bidden.

Simon en diens metgezellen kwamen hem achterop en toen ze hem gevonden hadden zeiden ze: 'Iedereen zoekt je.' Hij antwoordde: 'Laten we ergens anders heen gaan, naar de dorpen in de omtrek, dan kan ik daar getuigen. Want daartoe ben ik uitgegaan.' Hij trok heel Galilea door, preekte in de synagogen en verdreef de boze geesten.

Lied. Voorbij; (2c)

MEDITATIE.

De wereld is ziek. Was ik arts en werd ik om advies gevraagd dan zou ik antwoorden: Zorg dat er stilte komt; laat de mensen zwijgen. Gods woord kan zo niet gehoord worden.

En als het zo hard wordt uitgeschreeuwd dat het boven alle herrie uitkomt, dan is het Gods woord niet meer. Daarom - zorg dat er stilte komt.

(Soren Kierkegaard 1813-1855 Stilte)

*

Een samenleving die vasten en bidden niet in haar 'programma' heeft en waarin tenminste niet een paar leden geneigd zijn tot vormen van zuivering en identificatie met de oneindigheid, is ernstig uit haar evenwicht.

(Yehudi Menuhin in *Thema en Variaties* 1979)

*

Toen de zorg voor onze natuurlijke omgeving nog geen hot item was, gingen er ook al stemmen op om de vervuiling niet zozeer in de natuur te zoeken als wel in de mens en de samenleving als geheel. Stilte en rust werden voor een menswaardig leven en een leefbare menselijke gemeenschap noodzakelijk genoemd. In die dagen vroeg een socioloog zich bijvoorbeeld af: 'Kan de overheid stilte gebieden? . . . Een stortvloed aan maatregelen zal voorlopig onvoldoende blijken te zijn, indien die niet gedragen wordt door een gedrags- en mentaliteitsverandering op grote schaal.' De omkering van het heersend cultuurpatroon noemde hij 'een historisch unicum dat minstens zoveel tijd nodig heeft als de drie eeuwen waarin dit dominante cultuurpatroon tot stand kwam.'

(prof. C.J.M. Schuyt in *Volkskrant* 30/9/1989)

De Deen Kierkegaard is wereldwijd bekend als bestrijder van het 'bevroren' Scandinavisch Christendom. Hij leefde in de eerste helft van de negentiende eeuw en noemde de wereld toen al ziek omdat er geen stilte was. De gedachten van de vermaarde violist Yehudi Menuhin over 'een samenleving uit haar evenwicht' zijn in 1979 in boekvorm verschenen maar stammen uit de jaren vijftig van de vorige eeuw. De twijfel of er wel een historisch unieke cultuur-omslag zal plaatsvinden uitte prof. Schuyt ook al weer zo'n twintig jaar geleden.

Ten gevolge van de huidige financiële crisis, - het gebruik van geweld tegen politie, verplegers, buschauffeurs, hulpverleners - en de niet te vatten doodsteek in een kinderdagverblijf te Dendermonde op 23 januari, fronsen de wenkbrauwen zich weer en worden wezenlijke vraagtekens gezet bij onze cultuur, ons leefpatroon en kapitalistische ideologie. De Vlaamse strafpleiter en criminoloog Jef Vermassen - auteur van een studie over moordenaars en hun motieven - weet van de huidige financiële crisis, maar noemt de mentale crisis in het westen vele malen erger. Hij ziet het leven hier ontaarden in een 'boksmatch' waar médemensen uiteindelijk tégenmensen worden en waar 'zero's' - 'nullen' - hun kans grijpen om hoe dan ook 'hero's' - 'helden' - te worden.

Irene van Lippe Biesterfeld heeft er dezer dagen in de Tweede Kamer voor gepleit om, als tegengif tegen de crisis, kinderen meer vertrouwd te maken met de natuur, ze te leren zich te verwonderen. Dit opdat zij - en iedereen - weer gaan beseffen deel uit te maken van en een plaats te hebben in een zinvol geheel van leven. Onze vroegere prinses - ook wel eens uitgelachen om haar natuurbeleving - legt volgens velen de vinger op de zere plek bij de moderne ontwikkelde welvarende westerse samenleving. Hopelijk wordt haar hartenkreet weer niet bij het onderwijs en de scholen neergelegd. Kinderen 'leren' niet zozeer van wat hen zo nu en dan en bij gelegenheid wordt voorgehouden.

Waar ze dagelijks als vanzelfsprekend gegeven thuis, op straat en ook op school tegenaan lopen, dat beklift bij kinderen. Dat beeld zet zich op hun netvlies vast en wroet zich een weg naar binnen.

Oud-prinses Irene zingt mee in het koor waarin alle stemmen op eigen wijze spreken over de nieuwe religiositeit, die de westerse wereld voor nu en straks broodnodig heeft:

religiositeit is de hang en de trek van de mens als deel naar het geheel van leven, verbeeld in de natuur (*Irene*);

religiositeit is het onuitroeibaar verlangen van de mens naar harmonie en vrede (*prof. Arnold Uley*);

religiositeit is het heimwee van de mens om zich gedragen en opgenomen te weten (*Hein Stufkens*);

religiositeit is het onweerstaanbaar verlangen van het fragment - de mens - naar eenheid - God (*Abel Herzberg*).

*

Jezus van Nazaret, zegt het evangelie, was een en al zorg en hulp. Toch ging hij telkens naar een stille plek om alleen te bidden. Daarna wilde hij dan weer terug naar de mensen omwille van God en Goed.

Het is alsof in Hem blijkt dat zorg voor mensen leidt tot stilte zoeken, bidden; - het is ook alsof hij laat zien dat bidden en stilte leiden tot zorg.

Medemenselijk-zijn houdt geen stand als mensen niet boven zichzelf uitstijgen, niet beseffen boven zichzelf te worden uitgetild. Religieuzen en zoveel 'goei mensen' hebben dit ritme van arbeid en rust, alle-drukte en stilte, zorg voor de mens en gebed voorgeleefd. Wie vraagt hoe het in de toekomst moet, vindt bij hen een voorbeeld, een model.

Kort orgel

BELIJDENIS

*t.: Sytze de Vries
m.: Willem Vogel*

A.: Die ons schiep; (4c)

ONDERBREKING.

Brood en Beker
Collecte

Lied.

BROOD EN BEKER.

*Wijk niet uit ons leven;
zij gezien in allen en alles. -
Laat ons niet kortzichtig
hooghartig aan U voorbijgaan. -
Wees in ons als het desem
in het brood, de gloed in de wijn,
hart van ons leven.*

GEDACHTENIS.

*Denk aan die ziek zijn, tobben;
aan die hen dag aan dag bijstaan.
Denk aan de slachtoffers van oorlog
en geweld waar ter wereld ook.
Gedenk hen met wie we brood en
beker deelden en die ons zijn voorgegaan.
Met eerbied noemen we:*

*Geen mens voor niets geboren;
geen goed voorgoed verloren.*

GEBED AAN TAFEL.

Woord en lied

*V.: De zon brengt warm de dag aan het licht,
hult de avond in schemer;
maan en sterren blinken in de nacht,
verbleken bij het gloren van de ochtend.*

*Bergen rijzen tot boven de wolken;
bomen wortelen diep,
reiken wuivend hemelhoog;
zeeën golven tot voorbij de einder.*

*Vogels zingen het licht tegemoet,
groeten het donker en zwijgen;
bloemen bloeien veelkleurig fier,
buigen het hoofd mettertijd.*

*Het ontroert wie ziet en hoort,
spréékt en raakt ons -
verwant als we zijn aan de aarde
en verweven met U, van Wie zij spreekt.*

A.: Een glimp van U in het brood *t.: P. Verhoeven*
gebroken, het leven gedeeld; *m.: W. Vogel*
in de beker gedronken
ons dagelijks lief en leed.

*V.: Mensen komen en gaan
beleven lief en leed;
genieten geluk en
krijgen het zwaar te verduren.*

*Ze werken en doen
zo goed ze kunnen, zolang het gaat.
Ze zoeken elkaar, willen vrede,
sprekende stilte, weldadige rust.*

*Van woestijn maken ze akker,
herbouwen op ruïnes hun stad.
En hoe ook getroffen lamgeslagen,
ze staan weer op en vervolgen hun weg.*

*Mensen zichzelf een wonder:
hoe zij zoeken en reiken naar U,
vanwaar ze zijn, waarvoor ze doen
en naar Wie onderweg.*

**A.: Een glimp van U in het brood
gebroken, het leven gedeeld;
in de beker gedronken
ons dagelijks lief en leed.**

*Één kwam er in de wereld
die de hemel op aarde zag,
een zee van recht en gerechtigheid -*

*die niet deed dan goed;
van geweld niet wilde weten,
omzag naar zwak en gekwetst -*

*die door waan en waas
een spoor van licht heeft getrokken
de einder voorbij -*

*die ondanks alle schijn en ongeloof
trouw en onbevangen leefde
in het volste vertrouwen.*

**A.: Een glimp van U in het brood
gebroken, het leven gedeeld;
in de beker gedronken
ons dagelijks lief en leed.**

*In Hem, Jezus van Nazaret,
herkennen wij onze ware aard;
zien wij U, de Eeuwige in de tijd.*

*Hij heeft zijn testament gemaakt,
brood genomen en gedeeld:
brood, het leven gegeven
met al zijn zoet en zuur;
brood, ons kwetsbaar broos bestaan
dat eens wordt geheeld.*

*Hij heeft zijn visioen en leven
aan die bleven in handen gegeven;
de beker, tot de bodem toe gedronken,
overgedragen aan die na hem komen
tot wat wij hopen zal zijn vervuld.*

**A.: Een glimp van U in het brood
gebroken, het leven gedeeld;
in de beker gedronken
ons dagelijks lief en leed.**

*Zo'n vertrouwen
is leugen en geweld te machtig,
in geen graf of dood te vangen.*

*Zo'n vertrouwen
brengt alles aan het licht
en in liefde tot voltooiing.*

*Zo'n vertrouwen
laat de aarde glanzen van U
God en Goed in en met ons.*

Bid dan zoals hij gebeden heeft.

ONZE VADER.

COMMUNIE.

Brood en
leven delen.

*Deel brood en beker.
Deel met Hem het leven
waarin wij één zijn en
waarvan God het hart is.*

ONDER DE UITREIKING.

Lied.

GEBEDEN.

Woord en lied

*Zoek de stilte,
al wordt ze geschuwd.
Hoor de stilte,
al wordt ze overschreeuwd. -
Niets zo veelzeggend
als sprekende stilte.*

**A.: Wat in mensen leeft t.: M. Zagers
aan vreugde en verdriet m.: W. Vogel
het wordt gedragen
op de woorden van een lied.**

*Zoek rust, al zit
haasten ons in het bloed.
Neem rust, al heet het
verloren tijd.
Niets zo goed besteed
als weldadige rust.*

**A.: Wat in mensen leeft
aan droom en visioen
het staat geschreven
in verhalen nu en toen.**

*Bid, al zijn daarvoor
de vaste tijden verdwenen.*

*Bid, al zijn
de oude woorden versleten
en de nieuwe niet gevonden.*

*Niets zo bezielend
als bidden op z'n tijd.*

**A.: Wat in mensen leeft
aan twijfel en geloof
het houdt ons gaande
als een stille stem van hoop.**

ZEGENWENS.

Zegenen wij elkaar, vooral hen
die ons hard nodig hebben.

En de hele wereld moge
gezegend zijn in de naam van
Vader, Zoon en Heilige Geest.

Amen.

ORGELSPEL